

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

A Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye

Előfizetési ár :
Évre 60 Lei - Fél évre 30 Lei
Negyedévre 15 - Egyes szám 3 Lei

Megjelenik minden hó 1-én
XIV-ik évf Január 1

Szerkeztőség és kiadóhivatal:
Bukarest, VI Strada Isvor 11 sz.
Sürgőncím: „Fermetal“ Bukarest

Uj esztendő - régi bajok

Irta: Bartalis Sándor

Sötét felhőkkel borított ó-esztendőt hagyunk magunk mögött és ugyancsak sötét viharfelhős égboltozat alatt indulunk, az új-esztendő néhez küedelmének. Könyvekkel áztatott proletárkunyhok, éhségtől meggyőzött proletárgyermekek és asszonyok, a munkanélküli munkások százazrei, lelkükben tele keserű szenvedésekkel. Üzlethelyiségek levont redőnyei, kihült gyárkémények és dudva verte gyáruvarok jelzik romániai közgazdasági életét. Ilyen ó-esztendőtől vesz bucsut és ilyen új esztendő reggelére ébred romániai proletáriátusa. Hány ezer munkás ébred fel e nap reggelén fütetlen lakás hideg falai között, éhség és szenvedések közepette? Hány proletár édesanyja nézi könnyes szemekkel sovány testű gyermekeinek, kenyér és melegszoba után sóvárgó fénytelen szemét. Hány elkeseredettszívű proletár édesapa sóhajt fel: Meddig tart még a szenvedés? Meddig tart még ez a középkori rabszolgasorsnál is rosszabb életünk? Egyszerű a felelet. Addig, amíg türi a dolgozó nép milliói, hogy egy pár felső tizezer továbbra is kizsákmányolja, rabszolgasorsba tartsa. Addig, amíg a nép meg nem érti a szocializmus hívó szavát: „Világ proletárjai egyesüljete!”

A történelem lapjain szinte példátlanul álló harc folyik a világon. Egyfelől a kapitalizmus, az emberek millióin átgázolva akarja letűnőben levő uralmát fenntartani. Másfelől a proletáriátus megfeszített erővel védekezik a kapitalizmus szorító csápjai ellen. A harc kiméretele kétségtelen. A kapitalista termelési rendszer túlélte magát, nem képes többé hivatásának megfelelni, a termelés és fogyasztás között áthidalhatatlan ür támadt. Tehát nincs más mód, át kell adja helyét egy új, a mai helyzetnek megfelelő kollektív termelési rendszernek.

A kapitalizmus a saját szolgálatába állította a modern technika minden vívmányát. A gépek tökéletesítésével, a termelés racionalizálásával hallatlan mennyiségű árucikket halmozott fel. A gépek tökéletesítésével feleslegessé vált az emberi munkaerő és ez a feleslegessé vált keresetnélküli milliós tömeg nem vásárolhat, nem fogyaszthat, ennek következményeképpen megállt a munka, megállt a gép, megállt a fogyasztás, csődöt mondott a kapitalizmus.

Angolországban, az 1760-as évek után, az ipari gépek feltalálása idején, hatalmas verseny fejlődött ki a kézműipar és a gyáripar között, ami az akkori időkben szintén óriási munkanélküliséget idézett elő. A munkásság teljesen elhagyottan, szervezetenül és tanácsalattal állott az a adott helyzet előtt. Ugy vélte, hogy a gépek az ellenségei. Nem látta az egyik oldalon az idők haladását, a tudomány fejlődését és a másik oldalon a kapitalizmust, az igazi ellenséget. Végső elkeseredésükben megrohanták a gyárakat, összetörték a gépeket. Természetesen az államhatalom a gépek védelmére kelt, szigorú törvényeket hozott és súlyos büntetéssel súlytotta a géprombolókat. Ez a helyzet gondolkodóba ejtette a munkásságot és a szervezkedés útjára lépett. Bár nem a mai modern munkásmozgalom formái, tartalma és célkitűzései voltak az akkori munkásegyesületeinek, de ut volt a ma már fejlett munkásmozgalomhoz. Ma már minden józanul gondolkodó munkás tudja,

hogy nem a gépeket kell összetörni, hanem a szervezkedés hatalmas nagy átfogó erejét kell kiépíteni és ezzel gátat vetni a kapitalizmus további uralmának. A tudomán az egész emberiség védelmét kell szolgálja. Nem szabad türje a proletáriátus, hogy a tizezrek felső osztálya a haladást, a kulturát, a tudományt a maga szolgálatába állítva, igába törje az egész emberiséget.

Mi, Románia munkássága sem lehetünk pusztá szemlélői a mai világégésnek. Minket ezen a föld területen éppen úgy érint a kapitalizmus ostromcsapásai, mint bármely más ország agyonsanyargatott proletáriátusát.

Ha visszatekintünk az 1932-es év robotos napjaira, nincs és nem lehet munkás, aki gondolkodóba ne essen az elmúlt év eseményei felett s aki ne látná, hogy itt ebben az országban a dolgozó nép érdekében semmi sem történik.

Bármennyire is kutatunk, keresünk a kormányhatalom intézkedéseiben, rendelkezéseiben, sehol egy bátor tett, sehol egy erélyes intézkedést, ami a munkásérdekeket védelmezné, nem találunk. A kormány a munkabérek lefőrését nem csak hogy türte, de azt kezdeményezte. Miniszteri kijelentéseket hallottunk, hogy letörrik a spekulációt, a mesterséges árdrágítást. Ehelyett folyton emelkedik a közszükségleti cikkek árai és emelkedik a mindennapi kenyér ára. Itt, ebben az országban ahol a gabonával és más mezőgazdasági termékekkel tele vannak a raktárak, nem tudják, hogyan és miként értékesítsék, hogyan szállítsák külföldre, akkor amikor közel háromszázezer az országban az éhező munkanélküliek száma. Itt, ebben az országban amely mezőgazdaságl állam, ahol meg terem minden, nem volna szabad éhes embert látni. Pedig mennyi van! Szociálpolitikai téren is csak hangos kijelentésekben volt része a munkásságnak. Egyedüli alkotása a kormánynak a torzszülött munkakamarák. Torzszülött, azért, mert ide sorozta az önnálló kisparosokat, hogy a munkásságnak abban se legyen teljes önrendelkezési joga. A munkanélküli segélyezésről szóló és más munkásvédőtörvények tekintetében pedig semmi sem történt.

Panaszainkat, sérelmeinket, követeléseinket

BOLDOG UJ ÉVET

kivánunk
szaktársaink-
nak, elvtár-
sainknak és
jóakaróinknak
1933

a végtelenségig folytatható, amint, hogy egy pillanatig sem szüntünk meg azt hangoztatni a multban és ott, ahol csak mód volt rá követeléseinkért sikra szálltunk és harcoltunk. De mit várhatunk attól a kormánytól, attól a parlamenttől, amely a más parlamentje, a más parlamentje és nem a népé. Semmit!

D meddig panaszkodunk, meddig sohajtozunk, meddig kérünk-könyörgünk? Addig amíg szervezetenül vagyunk. Addig, amíg vannak tévelygők, amíg vannak tunyák kizsákmányolható emberpáriák. Ha majd minden munkás megérti a Szocializmus hívó szavát, ha mindenki a proletár lobogó alatt lesz, akkor a saját kezükbe vehetik sorsuknak intézését. Akkor majd nem kell kérni-könyörögni. A kapitalizmus soha sem adott egy morzsával többet, ha arra nem kényszerítették. Ma már nem morzsáért folyik a harc, ma a társadalmi rendszer átalakulás idejét éljük, s az új rendszer olyan lesz, mint amilyen mértékben a munkásság szervezett ereje azt befolyásolja. Lehet-e még munkás, aki nem akarna egy jobb és egy boldogabb életet, egy derűs szebb jövőt? Nem! Ilyen munkás nem lehet. Csak félrevezetett, saját sorsával nem törődő alvó emberek lehetnek, akiket a Szociáldemocrata párt apostolai fel kell világosítsanak. Be kell vinni minden munkás lelkébe és szívébe, a proletárkunyhók sötétségébe a világító mécset, a szocializmust, hogy eljöjjen a népek boldogabb új esztendeje, Boldogabb, mint amilyen ránk köszöntött ez évben, 1933-ban.

Percenként hat

ember esett el a világháború alatt. A röpke, tűnő percek mindegyikének eredménye hat halott volt, hat egészséges férfi, akik munkára, alkotásra voltak hivatottak és meghaltak. Vég nélkül haltak, ugyszolván minden pillanatban a halálba zuhant egy a sok millió katona közül. Kit gránát tépett szét, kinek golyó furta át fejét.

Percenként hat ember, négy esztendőn és 3 hónapon keresztül minden percben. Éjjel és nappal, télen és nyáron, orgonafák virágzása idején, süvöltő szélben, dermesztő hidegben csak hulltak, hulltak az emberek, haltak.

Négy esztendeig és 3 hónapig. Egy angol lap adta legutóbb a világháború veszteséglajstromát: halott: 10 millió katona és 13 millió polgári személy. Ezenkívül 10 millió személy hontalanná vált.

9 millió gyermek az apját, 5 millió nő a férjét veszttette el és 3 millió katona hadifogságba esett.

Közben gyártják az ágyukat, tankokat, mérges gázokat, a gyilkolás ezernyi új eszközeit.

Közben a békéről szavalnak. Békét hirdetnek leszerelésről beszélnek, jegyzőkönyveznek fogadkoznak.

Hát valóban igaza volt annak a keserű filozofusnak, azt mondotta egyszer, hogy a világ tisztán csak arra teremtődött, hogy az emberek megörüljenek benne? Nem, nem szabad elfeledni, hogy négy esztendeig, 3 hónapig percenként 6 embert öltek meg.

Minden percben erre kell gondoljunk.

Az állami fémányák munkásai kollektív-szerződésének tárgyalása.

Az állami fémányák munkásai kollektív-szerződésének tárgyalása, — melynek keretében tartoznak a vajdahunyadi szaktársak is — még október hónapban megkezdődött és befejeződött december hónapba is. A tárgyalásokon Szövetségünk részéről Muntean és Gârbovean szaktársak vettek részt.

Ezek a tárgyalások az állam képviselőinek magatartása igen szomorú lényt vet az államra, mint munkaadóra. Valamikor kevesebb oka volt panaszra annak a munkásnak, aki az állam vállalataiban dolgozhatott, mint annak, aki magánüzemben dolgozott. Ma azt mondhatjuk, hogy ennek a fordítottja áll fenn. Valóságos rabszolgasorsban élnek ezek a munkások. Hihetetlen alacsony bérekért dolgoztatja őket az állam és legtöbbször az éhbérek sem fizetik rendesen. Hónapokon keresztül, hosszú és körülményes közbenjárások után sikerül csak a hátralékos fizetésekből egy részt kicsikarni.

A mostani kollektív-szerződés tárgyalásai alkalmával az állam képviselői a jelen rabszolgasorsot még súlyosabbá akarták tenni, nem kevesebb követelésű volt, mint 20%-al a béreket redukálni. Ma, amikor a drágaság az egész vonalon emelkedőben van. Szinte megáll az esze minden jóérezésű embernek ezek hallatán. De az üzemek igazgatóságai itt még nem álltak meg, még tovább akarták szorítani a srófot. Betegség esetén, a törvény világos rendelkezése ellenére, az első hét napra járó fizetést elakarták vonni és csak a betegség és a fizetés közötti különbséget „ajánlották” fel, de csak az esetben, ha a munkás teljes 7 napot volt beteg. Kiküldetések esetén a napidíjakat 120 lejről 80 lejre, 200 lejről 120 lejre és a 250 lejes napidíjat 200 lejre akarták leszállítani. A kohóknál a vasárnapi és ünnepnap munkaidő 50%-os pótdíjat teljesen el akarták törölni. Az éjjeli túlórákra az eddigi 70%-ot helyett csak 25%-ot ajánlottak és az akordbéréket 25%-al akarták leszállítani. Ezekon kívül még több eddig kivívott eredmények megnyirbálást helyezték kilátásba az urak.

A munkások megbízottai az igazgatóságnak ezen hallatlan merényletét erősen visszautasították és ezzel szemben előterjesztették a munkásság pontokban foglalt követeléseit. Többnapos izgalmas tárgyalás után, minthogy a munkásság nem volt hajlandó engedni követeléseiből, a tárgyalást meghiusultnak jelentette ki az elnöklő munkaügyi inspektor és az ügyet döntőbíró elé utalta.

A döntőbírósi tárgyalás december 15.-én volt Bukarestben Ratescu semmitőszéki bíró elnöklése alatt. A döntőbírósi határozat elutasítja az állami fémányák igazgatóságai bérredukciós kísérleteit, ellenben a munkások javára a következő döntést hozta:

Az elsőosztályu szakmunkások részére 50 bani órabéremelés. Betegség esetén tekintet nélkül, hogy 7 vagy kevesebb időt volt beteg a munkás, annyi napra kapja a teljes fizetést, ahány napig tényleg beteg volt.

Husvét, pünkösöd, karácsony és újév szombatjain a munkaidő 6 óra, de az igazgatóság 8 órát köteles fizetni. Ez alól kivételt csupán a folytonos üzennél alkalmazott munkások képeznek. Munkahiány esetén az igazgatóság kötelezi magát, hogy lehetőleg elbocsátás helyett más üzemhez helyezze át a munkásokat és a költözködéssel járó költségeket megtéríti.

Szolgálati uton egyik üzemtől a másikhoz ideiglenes jellegű áthelyezés esetén 200 lej lakbérpótlékot fizet az igazgatóság a családoknak, 150 lejt olyan családoknak, akiknek gyermekük nincs és 100 lejt a nőtléneknek. A többi vitás pontokra nézve a döntőbírósi határozat úgy szól, hogy érvényben maradnak a régi kollektív-szerződés pontjai.

E tárgyalások lezajlása után önkéntelenül felvetődik a kérdés, hogy mi lenne, ha ezek a munkások szervezetlenek volnának. Ha nem tudnának védekezni a szervezettség erejével a reakció ellen. Így is csak igen nagy erőfeszítésbe kerül — minden kollektív-szerződés-kötés alkalmával — visszaverni az állandó támadásokat.

Ezt a becsületes küzdelmet megnehezíti még az, hogy az ezelőtt évekkal állami támogatás mellett alakult sárga szervezet vezetői állandóan háttámadják a munkások igazságos harcait. Mennyivel másképp volna minden, ha ezek az emberek felhagynának az árulók szerepének folytatásával. Ha mindnyájan az igazi osztályharcos szervezettség útjára lépnek. Ezekből a tárgyalásokból azok a munkások, akik eddig nem tartoztak a mi szervezeteinkhez, okulhatnak, végre beláthatják, hogy ez az állapot csak a saját és az összes hátrányát szolgálja és csak egy pár protekciós alak érdekeit segíti előre. Reméljük, hogy minél előbb otthagyják a gyászosemléki

A főváros vasmunkásainak szervezkedése

A vasiparban dolgozó munkások, — de általában az összes szakmákban foglalkoztatott munkások helyzete nemcsak rossz, hanem kétségbeesítő. Bukarestben a munkabérek és munkafeltételek a legszükségesebb létminimumon alul állapítottak meg a munkaadók által. Ezen ok miatt sehol a világon nem látni annyi rongyos, kiéhezett, beesett arcú munkást mint Bukarest utcáin. Nem is csoda. Az itteni munkáltatóknak meg van az a kiváltságos joguk, hogy választhatnak abból az óriási tartalék munkanélküli seregből, amely a két állami munkaközvetítő irodái előtt és a piacon tartozkodik. A munkáltatóknak megadott az a kiváltságos jog is, hogy a munkabérek és a munkafeltételeket egyedül, önkényesen szabják meg. Ezen kiváltságos jogokba a munkáltatókat a munkásság jutatta. Az a munkásság amely nem értette még meg életének rendeltetését, lényegét és amely a maga nagytöbbségében szervezetlen és öntudatlan egy jobb élet küzdelmeinek kivívására. Ezek azok az általános körvonalak, amelyek a jogából kifosztott és elkeseredett munkástömeget jellemzik.

Azonban a vasiparban is vannak már kezdeményezések a szervezkedés terén. A „Rudolf Schmidt” reszelőgyár munkásai közel egy év óta már szervezve vannak. A nemesfém iparban dolgozó egyik vállalat munkásai szintén szervezkedtek. Megkezdődött az Arsenal munkásainak szervezkedése is. Tehát már Bukarestben is van a vasiparban egy kezdett a szervezkedés terén. Minden lépést, minden megmozdulást csak a legnagyobb körültekintéssel és taktikával szabad megtenni, nehogy elrontsuk a már megkezdett alkotást.

Itt vad munkáltatókkal van dolgunk, akik a munkások szervezkedési eszméjével nem tudnak kibékülni. A munkások szervezkedési lehetőségének meggátolására odáig mennek a munkáltatók, hogy tiltó rendeleteket hozzatnak az üzemekben — és az elbocsátások terhe alatt — tiltják meg a szervezkedést, ellenére a szakszervezeti törvénynek. Ez a helyzet az állami és községi üzemeknél is. Ilyen, a szervezkedést tiltó rendelkezés jelent meg az Arsenal munkásai között, mert észrevették, hogy a munkások a szervezkedés útjára léptek. Az Arsenal munkásai roppant sokat szenvedtek. A múlt évben még 800-an dolgoztak, ma már csak 160 munkás dolgozik. A munkabérek nincsenek befoglalva a költségvetésben, hanem az anyagra előirányzott összegekből folyósítják ezt. Ezért a munkások mindig a legnagyobb bizonytalanságban vannak. A jogok tekintetében semmi írott megállapodás nincs. A kötelezettségekre vonatkozóan a munkások félkatonai fegyelem alatt állanak. Az áldozati adót szigorúan alkalmazták minden munkásra, éppúgy mintha állandó jellegű és a költségvetésben szereplő munkások volnának. A munkabérek 20%-ot orvosi segély címen vonnak le, azonban tekintve a katonás orvosi segélyt ezt egy munkás sem veheti igénybe.

Egy elviselhetetlen légkör ez, amelyet a munkások szervezkedés útján egy megfelelő és emberi méltósággal illő légkörrel akarnak telváltani.

sárgaszervezetet és egyesülve a szociáldemokrata munkássággal, a jövőben közösen, vállalva fogják folytatni a küzdelmet a mindennapi kenyérért és az emberségesebb megélhetésért.

Fluerás János elvt. Jubileuma

Fluerás elvárnak, az országos szaktanácsunk elnökének, a múlt hónapban kettős jubileuma volt. Ötvenéves születési évforduló és 30 éves munkásmozgalmi múlt. Fluerás elvtársat e kettős jubileuma alkalmával elvtársai és barátai megtisztelő szeretete vette körül. Mi Vas és Fémunkások e helyről is üdvözljük őt, és kívánjuk, hogy a gondviselés még sokáig adjon neki erőt és kitartást, a proletárium felszabadításáért folytatott küzdelemben.

November 20-án a vasascsoport tagjai rendkívüli közgyűlésre jöttek össze a Szövetség helyiségében. Rusu szaktárs megteszi a csoport vezetőségének működéséről szóló erkölcsi jelentést, majd Rózsa szaktárs a csoport pénztárforgalmáról tesz jelentést.

A közgyűlés a jelentéseket tudomásul veszi és az új vezetőség választására tér át: Elnök Stoica Alexandru. Alelnök Gheorghiu Pavel. Titkár Rusu Simon. Jegyző Cozma Marin. Pénztárnok Rózsa Aron. Vezetőségi tagok: Dumitru Gheorghiu és Nemuc Florian. Ellenőrök Drăgoiu Stelian és Barna József.

Az új vezetőség új irodahelyiséget bérelt ki a Str. Isvor 38 szám alatt, ahol minden szombat este 6—7-ig és minden vasárnap d. e. 10—12 óra között eszközöltnek.

Kirabolták és egyrészt elégették a diákok a bukaresti Munkásotthon könyvtárát

A november 11-ét megelőző diáktüntetések ablakbeverésekben, kávéházi butorberendezések összerongálásában, egy magyar bukaresti újság szerkesztőségének összerombolásában és végül november 11-én éjjel 1 óra körül a bukaresti Munkásotthon gyönyörű szép könyvtárának kifosztásában és felgyújtásában nyertek kifejezést. A huligánok éjjel intéztek támadást az otthon könyvtára ellen, olyan időben amikor nem találkozhattak a dolgozó munkásság izmos karjaival. Munkájuknak befejeztével a rendőrség is volt szives megjelenni, hogy a történetek felett sajnálkozását fejezze ki. A huligán népségnek eme tette, nem hiszszük, hogy szolgálta a román nép dicsőségét. Nem dicsőség ez, hanem szegény. A román nemzet arcucsapásának szegénye, amit nem lehet ama miniszteri kijelentésekkel lemosni, hogy a jövőben a diákcsocsolék vandalizmusaikat gátat vetnek. Ezek az eszközök nem alkalmasak az ország érdekeinek előbbrevitelére. De még kevésbé alkalmasak a békerevízió melletti propaganda nemzetközi viszonyának ellensúlyozására. A kormányfőnek legalább ennyit kellene tudni, hiszen a háboru előtti események tapasztalataiból okulhatott az Osztrák-Magyar kormányok politikai baklövéséből és cselekedeteikből ennyi konzekvenciát a maga okulására lesűrhetet volna.

Ennek az országnak úgyis megvannak a maga gazdasági bajai. Teljesen felesleges huligán diákok vandalizmusaival le bajokat tetézni.

Sem a román nép, sem Románia munkássága, de a romániai közvélemény teljes egésze nem azonosíthatja magát azokkal a módszerekkel, amelyeket az úgynevezett diákság az ország legfelsőbb érdekeinek szempontjából olyan szenvedélyesen alkalmaz. Az 1907-es parasztforradalom is a zsidók üldözésével kezdődött, hogy azután a bojárak lemészárlásával nyerjen befejezést. A kisebbségek és a munkásság üldözése, intézményeinek összerombolása lehet ez is a kormány részéről egy politika — de e politikának lehetnek beláthatatlan következményei is.

Nem abszolútizmussal, hanem demokráciával, nem az amugy is elkeseredett tömegek üldözésével, hanem ezek jogainak elismerésével, alapozható meg a népek közötti szeretet és egyetértés.

Az ifjumunkás kérdésről

A szociáldemokrata pártok és szakszervezetek, az egész világon felismerték azt a felmérhetetlen szükségserűséget ami az ifjumunkások megszervezésében rejlik. Ezért mindenütt nagy súlyt is fektetnek erre a kérdésre. E téren nagyszerű eredmények is mutatkoznak mindenütt. Nálunk, Romániában, az ifjuság szervezése és nevelése tekintetében vajmi kevés történik. Csupán kongresszusi határozataink vannak — de ebből aztán van bőven — amely határozatainkból nagyon keveset váltottunk be.

A legutóbb, 1932 október havában tartott vasas kongresszus, szintén határozati javaslatot fogadott el, melyszerint kötelességévé teszi a kongresszus az új központi vezetőségnek, a szakmája körében tartozó ifjumunkások megszervezését. Ha eddig minden ezirányban hozott határozat csak szó-beszéd és írott papir maradt, most hozzá kell fogni és annyit amennyit a viszonyok, a mi szerény kereteink, szervezeti erőnk, áldozatkészségünk és tehetségünk megenged — annyit a határozatból meg kell valósítani.

Égetően szükséges és sürgős az ifjumunkásokkal való foglalkozás. Természetes az inasokra, vagyis az ipart tanuló ifjumunkásokra és az egész fiatal 18 éven aluli ifjumunkásokra gondolunk, értjük az utóbbiak alatt azokat, akik már gyerekeinkben bekerülnek a gyárakba és bár nem szerződött inasok, de akikből specializált munkások lesznek és örök időkre gyári munkások maradnak. Igen, e két kategóriába tartozó ifjumunkásoknak a megszervezésére kell gondoljunk. A 18 éven felüliek, a felszabadult, bár még ifjumunkások, de akik úgynevezett önálló keresettel rendelkező munkások már a felnőttek szakszervezeti és pártmozgalom keretébe tartoznak, ahol párt és szakszervezeti nevelést nyerhetnek.

Ellenfeleink is ezekre az úgynevezett inasifjuságra vetik ki hálójukat. Nem az ember szeretetét, nem a humanitást és jó érzést vezérlőket, hanem a sovínizmust, a megalázkodás szolgalelkűségét akarják beléjük nevelni. Sajnos ez részben sikerül is nekik. Olcsó bérért dolgozó és meghunyászkodó munkástáborat akar nevelni magának a kapitalizmus. Az osztályharcos szociáldemokrata irányzatú neveléstől akarják őket visszatartani, mert tudják, hogy a szociáldemokrata szellemben nevelt inasok, nem lesznek felhasználhatók bérlenyomó gerinctelen rabszolgáknak. Nem lesznek politikai ugródeszkák, nem vonulhatnak fel hazafias és vallási mezben öltöztetett huligán népségeként, azért, hogy a különböző polgári pártok érdekeit szolgálják.

Arra spekulál a reakciós tábor, hogy a maga érdekeinek megfelelő munkás generációt neveljen, ezért van részükrol az a sok látszólagos jóakarát. Hány példát tudnánk felsorolni, azon esetek közül, amikor egy-egy inasotthon igazgatója elnöke, vagy igazgatója tagja, akire az inasok humánus szellemben és keresztényi szeretetben való nevelése van bízva, otthon üti, veri, üldözi, éhezeti az inasát, soha egy emberi szava nincs hozzá. Hol van itt az igazi, becsületos intenció, hazafias és krisztusi felebaráti szeretet.

Ellenfeleink egyre-másra állítják fel az inasotthonokat. Minden városban, minden népesebb ipartelepen fel vannak állítva az úgynevezett állami inasotthonok és ezek mellett a legtöbb helyen működnek a felekezeti inasgondozók is (különösen Erdélyben). Mi nem vagyunk az inasotthonok ellen, csupán azt a nevelést kifogásoljuk, mint amilyenben részéssítik az ifjuságot. És minthogy erőnk és hatalmunk nincs befolyást gyakorolni ezekre az inasotthonokra, hogy a nevelési szellem megváltozzon, így nincs más mód mint hozzáfogni és bevonnai az ifjuságot a mi szervezeteinkbe és ott ellensúlyozni a tév-tanokkal megmetyelgett ifjuság lelki világát és ránevelni őket az osztályharc szellemére.

A kapitalisták részéről a számítás elég reális. Mert minden esztendő ezrével termeli ki a proletárujoncokat, akikkel könnyebb dolguk van a kapitalistáknak, mind az olyan munkásokkal, akik már az osztályharc iskolájából kerültek ki.

Az ifjumunkásoknak van még egy kategóriája, amely nem részesül semmilyen nevelésben, amely úgy nő fel, mindenkitől elhagyottan. Ez éppen olyan veszedelmes a szervezett munkásokra nézve, mint azok, akiket a fent ismertetett inasotthonokban nevelnek. Az ilyen fiatalság mindenféle zavaros eszmeáramlatnak a szolgálatába áll, gondolkodás nélkül. Fel lehet használni őket a munkástársai ellen úgy politikai, mint gazdasági szempontból egyaránt. Mint általában az ujjonnan felszabadult munkások még gyengék a szakmájukban és részben ezen a címen, részben a fiatalságukra való hivatkozással alacsony fizetéssel alkalmazzák őket a munkaadók és ezek a magukra hagyott fiatal emberek vállalják a munkát alacsony bérért is. Az idősebb munkások aztán bérlenyomókat látnak bennük, de sokszor elbocsájtják az idős családos munkást és fia-

tallal pótolják, mert azt határtalanabban lehet kizsákmányolni mint a felnőtt idős munkást. Végeredményben ellenszenv, gyűlölet, irigység fejlődik ki munkás és munkás között. Csak hosszú és fáradtságos szakszervezeti nevelés útján lehet a munkásság közötti irigy és ellenszenves viszonyt, a szolidaritás és testvéri szeretet szellemével felváltani.

Ezer és ezer indok szól amellett, hogy az ifjumunkások megszervezéséhez hozzá kell fogni. Ott ahol ez irányban még nincs semmi kezdeményezés, ott a csoportok vezetőségei kell foglalkozzanak a kérdéssel. Hívják össze a körzetükbe és szakmájukhoz tartozó inasokat és a még teljesen fiatal ifjumunkásokat, alakítsanak részükre ifjumunkásszervezetet. Oktassák, neveljék és tanítsák őket, mert az ifjuság kell átvegye az emberiség felszabadításáért indított harcunk folytatását, tehát nemcsak érdekünk, hanem elvünk iránti kötelességünk, méltó utódokat nevelni.

B. S.

Az Országos Szaktanács újra benyújtotta a munkanélküli segélyezésről szolo törvénytervezetet a parlamentnek.

Románia szervezett munkássága évek óta heves küzdelmet folytat a munkanélküli segélyezés törvényes uton való rendezéséért. Kongresszusokon, népgyűléseken, újságcikkekben, parlamentben és mindenütt, ahol csak hangot adhatott követeléseinek, állandóan fülükbe dörögte a hatalom kezelőinek, hogy törvényes uton biztosítsák a nélkülöző emberek százezreinek a mindennapi kenyerét. Vagy munkát, vagy pénzbeli segélyt adjanak. Ha ebben az országban mindenre jut milliókat elkölteni, akkor jusson azoknak is egy morzsáralvó belőle, akik a milliókat előteremtik. A kormány nem meri e kérdést nyíltan és bátran a törvényhozó testület elé terjeszteni a kapitalisták tiltakozása miatt. A kapitalistáknak kiéheztetett, agyongyötört proletártömegekre van szükségük, akiket kényük-kedvük szerint kizsákmányolhatnak. De bármilyen nagyfokú gyűlölet vezérli is a kapitalistákat, a munkásság ellen a világ kerekét nem lehet visszafordítani. A munkásságot nem lehet már az ókorbeli rabszolgasorsba visszásüllyeszteni és vigyázniuk, mert az éhség szeges korbácsának sújtásai könnyen visszavághatnak azokra, akik azt suhogtatják. Románia munkássága nem nyugszik addig, amíg jogos követeléseit kielégülést nem nyernek, amíg a munkanélküli segélyezés törvényes uton nem rendeződik.

Az Országos Szaktanács még 1931-ben a parlamenti frakció útján, törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé. A Jorga-kormány megbukott, a javaslat nem került tárgyalás alá, de nem is volt komoly szándékában az akkori kormánynak sem, hogy a törvényt letárgyalassa és elfogadtassa.

1932. szeptember havában Ioanîtescu munkaügyi miniszter „jóakaratulag” törvényjavaslatot akart megszavaztatni, mely jogot biztosított volna a városoknak bizonyos adókat kivetni a lakosságra, munkanélküli alap céljára. A szenátus vétőt emelt ellene, nem szavazta meg, a javaslatot visszautasította. Az Országos Szaktanács ujult erővel látott hozzá a küzdelem folytatásához és 1932. december 15-én a parlamenti frakció útján ismét beterjesztette az ujjonnan kidolgozott törvényjavaslatot, kérve annak sürgős letárgyalását.

A törvényjavaslatot terjedelmes és megdönthetetlen

indokokkal támasztotta alá a Szaktanács. Rámutatott arra a tarthatatlan helyzetre, melyben Románia dolgozó tömegei élnek és azon kötelezettségekre, amelyekkel az állam tartozik a dolgozók eme rétegének. Figyelmezteti a kormányt az 1919. évben Washingtonban tartott első nemzetközi munkaügyi konferenciára, ahol a román kormány szintén kötelezettséget vállalt, munkásvédőtörvények bevezetésére és ezek között a munkanélküliség elleni biztosításra is.

Szám adatokkal bizonyítja, hogy az ipari munkásságnak és kereskedelmi alkalmazottaknak mintegy 33 százaléka munkanélküli. Ami közel 300 ezer munkanélkülinek felel meg. Felsorolja azokat az államokat, amelyekben kötelezően be van vezetve a munkanélküliség elleni biztosítás, mely szerint nincs Európának ugyszólván egyetlen civilizált országa, ahol ez a kérdés ne nyert volna már megoldást.

Végül a javaslat az alapok előteremtésére vonatkozólag intézkedik. Éspedig úgy, hogy ahhoz egyforma mértékben járuljanak hozzá a biztosítottak, a munkaadók és az állam. Továbbá a megyék, városok és községek szintén kötelesek a költségvetésükben bizonyos összeget felvenni a munkanélküli segélyalap céljára és a központi pénztárhoz azt befizetni.

A saját hibáján kívül munkanélkülivé vált munkás 26 hétig kap segélyt és amennyiben ez idő alatt sem helyezkedhet el munkába, úgy még 12 héten rendkívüli részesedik segélyben, azon alapból, amit a megyék és községek fizetnek.

A több gépelt oldalra terjedő törvénytervezetnek ezek a főbb alapvonalai. A továbbiak részletkérdésekre terjednek ki, amit itt jelenleg lapunk helyszűke miatt teljes terjedelmében nem közölhetünk.

Most a munkásságon van a sor, hogy a benyújtott törvénytervezetért harcoljon.

Fáradtságot nem ismerő munkával kell szervezeteit erősítse, sorait mint láncszemeket egybe forrassa, hogy igit erő, tekintélyt és hatalmat kölcsönözzön az országos központoknak és parlamenti frakciónak a küzdelem továbbviteléhez, hogy a javaslatot törvényerőre emelhesse.

Zsilvölgyében a racionalizálás egy újabb kizsákmányolási eszköz.

A racionalizálás ürügye alatt a zsilvölgyi vállalatok igazgatósága egy újabb embertelen kizsákmányolást indított meg. A bányász munkások prémium akordrendszerének bevezetésével, a termelés igen előhaladott stádiumba jutott. A racionalizálás áldatlan rendszerétől, amely a munkások még nagyobb fokú kizsákmányolásában nyer kifejezést, a vasiparban dolgozó szakmunkások sem szabadultak meg. 1922-ben egy vasipari szakmunkás középórabére magasabb volt a bányász munkás középórabérénel. A szakmunkás keresete az órabérből, vagyis az akkordban elvégzett munkának a keresetéből állott, melyhez hozzászámították a prémiumot.

Lassan az összes akkordárakat letörték, a munkabéreket leszállították olyannyira, hogy ma a munkást az a veszély fenyegeti, hogy izmainak legmesszebbmenő megfeszítésével sem tudja megkeresni a létminimumot, vagy legalább annyit, amennyit elméletben részére engedélyeztek. A bányavállalatok igazgatósága a kizsákmányolási rekord elérése szempontjából a lupényi, aninoszai és vulkáni központi üzemeket megszüntette és az összes fontosabb munkálatok elvégzését a petroseni műhelyben központosította.

Az igazgatóság részéről e műhelyben meghonosított órabér és akkordrendszer óriási el-

keseredést váltott ki a munkások körében. Az akkordárakat a munka befejezte után állapítják meg. Semmi olyan támaszpont, amely alapot szolgálna az akkordárak kalkulálásánál, nincsen. Minden a vezetők belátására van bízva. Ilyen körülmények között még azok a munkások sem keresik meg normális fizetésüket, akik havonta 10—12 tul-óraműszakot végeznek.

Igaz, ezen tarthatatlan állapotok okozója egyrészt azok a munkások is, akik nem állnak a szervezett és öntudatos munkás magaslátán. Sokan nem ismerik a kollektív szerződés rendelkezéseit s ezek egymással versenyeznek, egymást beárulják. A liberális párt ágensei vigyáznak arra, hogy a káosz a munkások közötti megnevezés felszínén maradjon. Ez a körülmény hiusította meg egyébként a petroseni vasmunkás szervezetnek ama törekvését, hogy a munkásság az igazság priz-máján keresztül lássa meg a saját érdekeit.

A petroseni vasmunkások helyicsoportja felhívja a vasmunkások figyelmét ezen öntudatlanok viselkedésére, akik a gyávaság útján a munkásérdekek elárulásával akarnak érdekeket szerezni. Azonban, hogy munkásellenes magatartásukat elleplezzék, erkölcsi jogban érzik magukat arra, hogy a szakszervezetet kritika tárgyává tegyék.

A C. F. R. mozdonypark szomorú helyzete

Mirtó közlekedésügyi miniszter a nehéz vasipar képviselőit egy konferenciára hívta meg, amelyen részt vettek Max Auschnitt és Malaxa a nehéz vasipar kiemelkedő egyéniségei. Ezen a konferencián megbeszélés tárgyává tették a C.F.R. mozdonypark helyzetét. Malaxa mérnök adataiból kitűnik, hogy nagyon sok új mozdony építésére volna szükség mert a meglévő mozdonyok jó nagy része csak ocskavas.

Az utóbbi tíz esztendőben a mozdonyok 27—57 százaléka állandó javításban álltak. Ennek középaránya 40 százalék. Tehát 10 mozdonyból, 4 mindig javításra szorul.

Mi 100 kilométerenként 31 mozdonyt veszünk használatba, míg Németország 47-et, Belgium 96-ot, Franciaország 50-et, Ausztria 49-et, Anglia 77-et, Olaszország 44-et, Jugoszlávia 39-et. Mi tehát 26⁰/₁₀-kal kevesebb mozdonyt veszünk használatba ezen országok középarányához viszonyítva. Ez az oka annak, hogy normális közlekedés éveiben külföldről bérelünk mozdonyokat.

A mozdonyok tonnasulya

A világ összes vasutainál az a vezérelv érvényesül, hogy emeljék a mozdonyok tonnasúlyát mert csak a nehéz sulyu mozdonyok, 50—60 tonnás — felelnek meg a mai gazdasági és gyorsasági követelményeinek. A CFR mozdonyparkjának 62 százaléka könnyű sulyu és csak 37 százaléka nehéz sulyu.

Ez azt jelenti, hogy a rapid, személy. és teher vonatokhoz hiányzanak a megfelelő mozdonyok. Az utóbbi 10 évben tapasztalt gazdasági szükségszerűség folytán a németek 141

százalékkal, az Egyesült államok 800 százalékkal emelték mozdonyaik tonnasúlyát. A tehervonatok menetsebessége Németországban 60 km., nálunk 1931-ben 12 km. óránként.

A mozdonypark 3200, — és ebből 53 féle típussal rendelkezünk, míg ellenben a németek 22.000-es mozdonypark mellett csak 16 típust tartanak.

Ilyen magas számú mozdony típus mellett a javítási költségek horribilis összegekre emelkednek.

A mozdonyoknak is két életük van. Egy fizikai és másik gazdasági. Ha az egyiket a másikkal összezavarjuk odajutunk ahová mi ma jutottunk. Vannak 1875-ből készült, vagyis 57 éves mozdonyaink. Ezek száma 441. Van 682 mozdonyunk 20 és 57 év között. A mozdonyparkunk egyharmadrésze tehát előregedett, elfáradt, más 293 mozdony mely végigküzdötte a háborút 14—20 évesek, van továbbá 1200 darab magyar gyártmányu, a háboru alatt és a háborus szükségletre készült mozdonyunk.

Ocskavas

Mozdonyaink 2/3-át be kellene olvasztani. A CFR csak 1159 mozdonyra támaszkodhat, melyeket a háboru után készítettek el.

A fent jelzett termelési szükségletek mellett mennyi rengeteg munkanélküli vas és fém-munkás van az egész ország területén.

Elsősorban egy új országos gazdaság politikára volna szükség, Egy olyan gazdaság politikára, amely a gazdasági élet reális szükségleteit tartaná szem előtt. De ez a politikát míg a Szociáldemokrácia hatalmas erőre nem kap, itt soha senki sem fogja kezdeményezni.

Külföldi hírek

Egy vasmunkás, mint miniszter.

Svédországban a legutóbb megtartott parlamenti választáson a szociáldemokrata párt 20—25 százalékkal több szavazatot kapott mint az azelőtti választáson és így 14-el emelkedett mandátumának száma is. Mint a parlament legerősebb pártja, tehát a szociáldemokrata párt alakította meg a kormányt. A kinevezett miniszterek között van egy vasmunkás is Tritjof Ekman szaktárs személyében, a svéd vasmunkás szövetség elnöke és a Vasas Internacionálé vezetőségének tagja. A legszívélyesebben üdvözljük szaktársunkat és kívánjuk, hogy a felelős állásában a svédországi munkásság részére hasznos munkát tudjon kifejteni.

Janecek János

Az osztrák Vas és Fémmunkás szövetséget ismét sulyos veszteség érte. Alig két éve, hogy Domes Ferenc szaktársunk, az osztrák testvérszövetség egyik megalapítója és elnöke, meghalt, a kérelhetetlen végzet már is újabb áldozatot követelt, Janecek János személyében aki mint elnök Domes szaktársunknak volt utóda. Janecek szaktárs 51 éves volt. A lakatos mesterséget tanulta. Rendkívüli képességei gyorsan kiemelték szaktársai közül és még fiatalon megválasztották az osztrák szövetség tisztviselőjévé. Tagja lett a pártvezetőségnek, később pedig Bécs XX-ik kerületének nemzetgyűlési képviselője. Tagja volt az osztrák szakszervezeti tanácsnak. Az alsó-ausztriai betegsegélyező intézetnél és az alsóausztriai munkáskamaránál pedig az elnöki tisztséget töltötte be. És tagja volt az internacionálé központi bizottságának.

Október hó 29-én temették el Bécsben. Temetésén munkástestvérei közül közel 60 ezren vettek részt. A vasas Internacionálé végrehajtó bizottsága teljes számban képviseltette magát. A búcsúztató beszédek elhangzása után, a vasas sportolók sora közt, a bizalmiférfi testület vezetői vitték be vállukon a krematóriumba és néhány pillanat múlva már csak a fől szálló füstfelhők jelentették, hogy Janecek szaktársunk földi élete befejezést nyert.

Szövetségünk távirati uton fejezte ki részvétét az osztrák Vasmunkás szövetség nagy vesztesége fölött.

A Svéd Vasmunkásszövetség 1932 aug. havában tartotta küldöttközgyűlését. A Szövetség jelentéséből megállapíthatjuk, hogy dacára a gazdasági krízisnek, mely ott is szedi áldozatait, a Szövetség száma mégis emelkedett. A jelentés szerint a taglétszám az utolsó kongresszustól 3107 taggal emelkedett. A Szövetség taglétszámának 23 százaléka, (vagyis 22 ezer tag) volt munkanélküli. A Szövetség 1930—31. években 5,075.106 svéd korona munkanélküli segélyt fizetett ki tagjainak. Viszont 1932-ben az első 6 hónapban 2,932.568 koronát fizetett.

A kongresszus behatóan foglalkozott a kollektív-szerződésekkel. A küldöttek a jelenlegi munkabérek felemelése mellett foglaltak állást. A munkaidő kérdésében a kongresszus határozati javaslatot fogadott el, melyben a 40 órás munkahetét követeli, ennek keresztülviteléért a legmesszebbmenő harcot indítja meg. A tagok nevelése érdekében messzemenő határozatot hoztak, mely célra nagy összegeket szavazott meg a kongresszus. A kongresszuson 200 küldött vett részt.

Csehszlovákia. A Csehszlovák köztársaság vasmunkás szövetségének bizalmi férfitestülete, a köz- és állami munkák gyors megindítására vonatkozólag programot dolgozott ki. A program alapján tárgyalások indultak meg a közmunkaügyi, vasut és postaügyi miniszterekkel. A tárgyalások során a miniszterek kijelentették, hogy elfogadják a Szövetség programját és a rendelkezésükre álló eszközök figyelembevételével egy több évre szóló beruházási programot fognak kidolgozni.

Dr. Czech elvtárs, csehszlovák munkaügyi miniszter egy általános, az egész országra kiterjedő munkaprogramot dolgozott ki. A tervezet a 40 órás munkaidő bevezetését célozza. Továbbá csak olyan állami, vagy nagyközönségi intézmények fognak a kormány részéről támogatásban részesülni, amelyek a 40 órás munkaidőt bevezették. (T. i. Csehszlovákiában a kormány anyagi támogatásban részesíti a közintézményeket, hogy azok munkát biztosítsanak a munkanélkülieknek közmunkák megindításával.)

Felhívás az összes szervezetek vezetőségeihez.

E helyen is felhívjuk a helyicsoporthoz vezetőit, hogy mindazon tagok, akik hátralékban vannak, és akiknek az októberi hóban tartott kongresszusi határozat jogot biztosít, hogy hátralékaikat 5 lejjel, vagy ingyen bélyeggel readezzék, ezen tagok tagsági könyveit küldjék be a központi irodának felülbélyegzés céljából, mert csak ennek megtörténte után lehet az utánfizetéseket eszközölni.

Azon tagok, akik jelenleg is munkanélküliek, azok rendszeresen továbbkapják az ingyen bélyegyet a csoporttól. Ezek tagkönyveit nem kell beküldeni.

Központi Titkárság.

BECK JAKAB

Sulyos veszteség érte Szövetségünket és kolozsvári csoportunkat Beck Jakab szaktársunk elhunytával.

Beck szaktárs már ifjúkorában is a szervezetség terén tevékeny szerepet viselt. 1924 óta a kolozsvári csoportnál fejtett ki agilis és fáradhatatlan munkát. Azok közé tartozott, akik a munkásmozgalom minden irányu posztján megállotta a helyét. Nem volt különködő, amilyen megbízatás ráhárult, azt vállalta és lelkesedéssel végezte. Mint bizalmiférfi, szervezőbizottsági és vezetőségi tag működött a vasmunkásság érdekében. És mindezek mellett a pártmozgalomban, mint helyi pártvezetőségi tag és a pártsajtó lelkes propagálója, — igazi szociáldemokratához méltóan — igen hasznos munkát végzett. A munka sohasem volt sok az ő részére, panasz nélkül végzett mindent, csak egy cél lebegett előtte: a munkásmozgalom előhaladása. Míg végül a kegyetlen halál december hó 3-án elragadta szeretett családjá köréből.

Temetésén a kolozsvári szaktársak nagy részvéte nyilvánult meg. A halottas háznál Hoffer és a sírnál Bruder elvtársak mondtak megható búcsúztatót.

Emlékét kegyelettel őrzik meg a proletáriátus felszabadításáért továbbharcoló munkástársai.

Taggyűlés Lupényban.

Lupényi szaktársaink jól látogatott taggyűlést tartottak november 27-én. A gyűlést Borsai szaktárs nyitotta meg és egyben jelentést tett a csoport működéséről, mely szerint dacára a sulyos gazdasági körülményeknek, amely igen megnehezíti a vezetőség helyzetét, a csoport taglétszáma mégis emelkedést mutat.

Moldovan szaktárs a vasmunkáskongresszusról tart kimerítő beszámolót.

Gárbovean kerületi titkár nagy vonásokban beszél az általános gazdasági helyzetről és ismerteti a kollektív-szerződés körüli helyzetet.

Több helyiügyek elintézése után a taggyűlés Moldovan elnök szaktársnak teljes bizalmat szavaz.

Medgyesi szaktárs azon körülményre való tekintettel, hogy a villamos üzemet beszüntették és a petrilai üzemhez helyezték át, meleg szavakban vesz búcsút szaktársaitól, akikkel hosszú éveken keresztül a legjobb viszonyban élt és egyetértésben dolgozott. Gárbovean szaktárs hosszabb beszédben méltatja Medgyesi szaktárs érdemeit, amelyet a szervezetség érdekében kifejtett. A lupényi csoport igen értékes erőt veszít távozásával. A lelkeshangulatu gyűlés ezzel véget ért.

HALOTTAINK

Megemlékezünk azon szaktársainkról, akik 1932. év folyamán elhaltak és akiknek nevét szaklapunkban még nem közöltük.

		Temetkezési segély
Friedrich Franz	Reșița	5000 lei
Krisl Ignác	"	5000 " "
Wist Károly	"	5000 " "
Volpi Aurél	Giurgiu	3000 " "
Todoruț Const.	Vulcan	2000 " "
Moro Péter	Lupeni	3000 " "
Morth Mihail	Lonea	2000 " "
Pohli Anton	Reșița	5000 " "
Herglotz Fridolin	"	5000 " "
Tambor Jozsef	"	5000 " "
Kepl Franz	"	5000 " "
Just Károly	"	5000 " "
Piess Henrich	"	5000 " "
Bayerle Samuel	"	—
Liszkovszky Anton	"	—
Klemens Károly	"	—
Lesnovsky Franz	"	—
Nagy Adolf	Turda	—

Elhunyt munkástársaink emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Felhívás az összes csoportokhoz!

A csoportvezetőségeket felhívjuk, hogy a havijelentéseket az elszámolással együtt pontosan küldjék be. A havijelentésben a szaklapmennyiséget pontosan fel kell tüntetni, hogy a kellő számot küldhessük.

Szaktársak!

Olvassátok és terjesszétek

a MUNKÁS UJSÁG-ot.

Girant responsabil Bartalis Alexandru.